

ONDERHOUDSCHECKS

PRAKTISCHE ADVIEZEN

KLEIN HERSTEL

INSPECTIERAPPORT 2024

**Klokkenstoel
It Noard bij 21 te Broek**

Objectgegevens

Object: Klokkenstoel
It Noard bij 21 te Broek
Gemeente: DE FRYSCHE MARREN
Objectnummer: 0707.104044
Monumentnummer: 13224

Inspectieplan

Abonnee/Contactpersoon: St. tot Behoud van Rijksmonumenten (06) 53 47 02 11
De heer J. Belksma jellebelksma@me.com; secretari-
aat@stichtingbrm.nl

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Het exterieur is goed bereikbaar voor inspecties en matig bereikbaar voor reparaties.

Inspectiegegevens

Inspectie uitgevoerd door: P.D. van Vliet
Datum inspectie: 21 oktober 2024

Inleiding

Dit inspectierapport is tot stand gekomen volgens de uniforme en onafhankelijke Inspectiemethode van de gezamenlijke provinciale Monumentenwachten. Het is bedoeld als leidraad voor het plegen van stelselmatig en periodiek onderhoud ter voorkoming van verval.

Deze inspectie heeft betrekking op de staat van onderhoud en de gebreken aan die delen van het object, die zichtbaar en op redelijke wijze veilig bereikbaar zijn. Niet-zichtbare delen c.q. verborgen gebreken zijn niet gecontroleerd. Er is geen diepgaand bouwkundig onderzoek uitgevoerd en ook geen asbestinventarisatie. Eventueel aangeven hoeveelheden zijn een globale inschatting, hieraan kunnen geen rechten worden ontleend.

Algemeen

De staat van het casco is matig en de onderhoudsstaat is matig. Casco matig vanwege de kap.

Uitgevoerde werkzaamheden door Monumentenwacht

- Bouwkundige inspectie.

Prioriteitenlijst

De belangrijkste aanbevolen werkzaamheden zijn hieronder samengevat, op volgorde van prioriteit. Daarna volgt op de volgende pagina een uitgebreide checklist, waarin alle onderdelen van het object zijn benoemd en gekwalificeerd, zo nodig voorzien van een toelichting met eventueel een hersteladvies.

Op onze website www.monumentenwachtfryslan.nl kunt u handige informatie vinden, zoals onderhoudswijzers en duurzaamheidstips.

Voorafgaand aan de uitvoering van werkzaamheden adviseren wij u om bij de gemeente te informeren of hiervoor een vergunnings- of meldingsplicht geldt.

Onderdelen	Rubriek	Technische staat	Termijn
Klokkenstoel			
○ Herstel kapconstructie. Herstel loodwerken.	2.1.1/2.2.6/2.3 2.8	matig/slecht	0-1 jaar
○ Schilderwerk/ schoonmaken.	1.7.2/1.8	matig/slecht	0-1 jaar
○ Behandelen klippen.	1.1	matig	1-3 jaar
○ Herstel/ vervangen luidas. Behandelen ijzerwerk.	1.8	matig	1-3 jaar
○ Behandelen spijlenhek.	4.4	n.v.t.	3 jaar

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Klokkenstoel
1. GEVELS			
1.1 Funderingen			
Klippen			
- pleisterwerk/ smeerlaag	M	Gescheurd, los en weggevallen. Op enkele voetstukken blijft water staan.	○ Losse delen pleisterwerk verwijderen, schoonmaken en aanhelen.
- schilderwerk	S	Gebladderd/ vergaan.	○ Behandelen.
- peulhouten	R	Peulhouten zijn licht door houtrot aangetast.	○ Geen herstel (vervangen) noodzakelijk.
1.7 Glas/schilderwerk			
1.7.2 Schilderwerk			
Algemeen			
- constructie stoel/ luibalk	M	Schraler, licht vuil, gescheurd/ gebladderd schilderwerk.	○ Behandelen.
- gepotdekselde delen kap	S	Vrijwel vergaan.	
1.8 Diversen			
Bilinga constructie			
- staanders	G		
- liggers	G		
- schoren	G	Het oostelijke ondereinde van het kruis (in het hart van de klokkenstoel) is licht gerot bij de verbinding met de ligger.	○ Aangetast hout wegsteken bij het behandelen van de klokkenstoel.
- draadeinden verbindingen	G	Licht geroest.	
- draagbalken	G		
- draagplaten	G		
- koppelbalken	G		
- klimklossen	G	Langs een enkele klos op de westelijke staander licht gerot. Ook bij enkele bevestigingsgaatjes licht gerot.	○ Als bovenstaande.
Luiwerk			
- luidklok	G		
- luidklok ophanging	R	Draadeinden - en vooral bouten - zijn geroest.	
- klepel	G		
- klepel ophanging	G		
- luidas	M	Gescheurd en verspreid door houtrot aangetast.	○ Vervangen luidas.

- stroppen om luidas
- lageringen
- luidstok
- bevestiging luidstok
- luidtouw
- bevestiging luidtouw aan stok

R Geroest.

R Geroest.

G

R Geroest.

G

M Sterker geroest, met name de moer/
draadeind door de stok.

- Alle geroeste onderdelen behan-
den tegen roest.

2. DAKEN

2.1 Kapconstructies

2.1.1 Hout

Kapconstructie

- makelaar

S Gerot en door zwam aangetast, zowel
boven als onder het potdekselwerk.

- Vervangen.

De makelaar is fors aangetast en kan bij storm
wel eens afbreken.

- spanten in top van kapje

S Rondom de makelaar gerot en door
zwam aangetast.

- Aanlassen bovineinden van span-
ten.
- Vrij urgent; bij een storm kan de
makelaar afbreken.

In de nok gerot en zwam.

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Klokkenstoel
<ul style="list-style-type: none"> - spanten; overige delen - liggers onder kapconstructie 	<p>R Gescheurd door de roestige vernageling. Verspreid bij de aansluiting met de gepotdekselde delen door houtrot aangetast.</p> <p>M Aan de zijde van de vaart is een ligger gescheurd en gerot. Verder scheuren in het hout door het roesten van bevestigingsmateriaal door verbindingen (o.a. op hoeken). Bij scheuren is plaatselijk houtrot ontstaan.</p> <p>Gescheurde ligger/ gerot, geroeste bouten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wellicht moeten grotere delen worden hersteld dan alleen de bovineinden. (Nader onderzoek tijdens uitvoering). ○ Rekenen op het aanlassen van enkele delen. Wellicht tevens verspreid te herstellen met een kunsthars. 	
<ul style="list-style-type: none"> - vernageling/draadeinden 	<p>M Fors geroest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bij gelegenheid vervangen. 	
<p><u>2.2 Dakbedekking</u></p> <p>2.2.6 Overig</p> <p>Houten bedekking</p> <ul style="list-style-type: none"> - gepotdekselde delen 	<p>M Op meerdere plaatsen gerot. Rvs nagels werken los. IJzeren nagels zijn geroest. Planken werken langzaam los. In de staande plank langs de dakvoet zijn op de hoeken gaten/ houtrot aanwezig. Mogelijk door spechten veroorzaakt.</p> <p>Planken gerot.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Gerotte planken vervangen. Rekenen op vrij veel planken te moeten vervangen. ○ De planken hechten met rvs schroeven. 	
<p><u>2.3 Loodaansluitingen</u></p> <p>Lood</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoekkepers 	<p>M Vernagelingen beginnen wat los te raken. Enige ruimte tussen lood en houtwerk. Op een enkele plaats stukgeraakt lood.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Herstel loodwerk/ opnieuw aanbrengen. 	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Klokkenstoel
<p><u>2.8 Diversen</u></p> <p>Algemeen</p> <ul style="list-style-type: none"> - smeedijzeren bekroning - windvaan - loden muts om makelaar <p>Vlaggenmast</p> <ul style="list-style-type: none"> - loden muts mastvoet 	 <p>Keperlood stuk.</p> <p>G</p> <p>R Schrale afwerking. Plaatselijk verveloos. Vuil.</p> <p>S Lekkage langs de inkrozing in de makelaar.</p> <p>M Gescheurd en openstaand om de mast.</p> <p>Om de mast een waterkering (touw o.i.d.) aanbrengen zodat het meeste water niet meer naar binnen loopt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Behandelen bij gelegenheid. ○ De makelaar/ kop van de kapconstructie moet worden vervangen. De loden muts ook. ○ Vervangen loden muts. Iets strakker om de mast aanbrengen. 	
<ul style="list-style-type: none"> - aluminium vlaggenmast 	<p>G</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Om de mast boven de doorvoer door het dak een grove waterkering (vet touw o.g.) aanbrengen waardoor het meeste water buiten/ op de kap valt en niet meer langs de mast naar binnen loopt. 	
<ul style="list-style-type: none"> - klos op gordingen t.b.v. bevestiging mast 	<p>M Door houtrot aangetast, veroorzaakt door de lekkage. De twee krammen t.b.v. de borging d.m.v. spieën zijn sterk geroest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Als de doorvoer door de kap beter waterdicht wordt gemaakt kan deze klos wellicht behouden blijven. 	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	Klokkenstoel
4. DIVERSEN			
<u>4.2 Bereikbaarheid en toegankelijkheid</u>			
4.2.2 <i>Exterieur (bereikbaarheid)</i>			
Algemeen			
- dakje/ kap	G		
<u>4.3 Bestrating/terrein</u>			
Algemeen			
- terrein; gras	R	Om de poeren van de klokkenstoel wat gezakt.	
<u>4.4 Hekwerk</u>			
Algemeen			
- hekwerk	R	Roestplekken. Onderlangs wat sterker geroest.	○ Waar nodig ontroesten en roestwerend behandelen.
- schilderwerk	R	Vervuild. Aanslag van algen. Gebladderd door roestvorming.	○ Schoonmaken/ bijwerken.
- beton hekpijlers	R	Beschadigd. De afwerklaag van de onderdorpel is stuk en plaatselijk niet meer aanwezig.	
- duimen	R	Geroest.	